

Arrest

nr. 348 031 van 4 juni 2026
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat D. GEENS
Lange Lozanastraat 24
2018 ANTWERPEN

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE IVE KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 1 december 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 18 november 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 13 april 2026 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 30 april 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken K. POLLET.

Gehoord de opmerkingen van Mr. M. KALIN, die loco Mr. D. GEENS verschijnt voor de verzoekende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. Verzoeker die verklaart van Palestijnse origine te zijn, diende een verzoek om internationale bescherming in op 3 januari 2024.

1.2. Het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna 'het CGVS'), hoorde verzoeker op 9 oktober 2025. Verzoeker werd bijgestaan door een tolk die het Arabisch machtig is en zijn advocaat was daarbij aanwezig.

1.3. Op 18 november 2025 nam de commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna 'de commissaris-generaal') de bestreden beslissing niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU Lidstaat) die luidt:

"A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen bezit u de Palestijnse nationaliteit en bent u een soennitische moslim van Arabische origine. U bent geboren en getogen in Khan Younis (Gaza) waar u tot aan uw vertrek woonachtig was. U ging

in Gaza tot de derde graad van het middelbaar onderwijs naar school en heeft er nooit gewerkt. Daar u schulden had in Gaza en omwille hiervan was opgepakt besloot u eind augustus 2023 Gaza te verlaten.

*U reisde naar Griekenland waar op 6 september 2023 op het eiland Kos uw vingerafdrukken werden genomen. Op 3 oktober 2023 diende u er een verzoek om internationale bescherming in. Op 12 oktober 2023 werd u door Griekenland erkend als **vluchteling**. U reisde hierop van Kos naar Athene waar u, met behulp van een advocaat, een Griekse verblijfstitel (ADET) en paspoort bekwam. Van Athene reisde u voorts naar het eiland Kreta waar u 20 dagen in de olijfbomgaard werkte. U keerde terug naar Athene daar u naar België wilde komen waar familie van u woont.*

U reisde met behulp van uw Griekse documenten naar België, waar u op 29 december 2023 aankwam. U diende vijf dagen later, op 3 januari 2024 een verzoek om internationale bescherming in. U verklaart niet te kunnen terugkeren naar Griekenland daar u vreest er op straat te belanden, u in Griekenland niet dezelfde rechten hebt en u in België familie heeft.

Ter staving van uw verzoek om internationale bescherming legt u een kopie van uw UNRWA registratie neer.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofdte heeft kunnen vaststellen.

U verklaart op het CGVS dat u zich goed voelt en in staat bent het persoonlijk onderhoud af te leggen. Waar u desgevraagd verklaart dat u gestrest bent door de oorlog (CGVS, p.2-3) kan er worden aangestipt dat, hoewel het CGVS begrip heeft voor de moeilijke en stressvolle situatie die u ervaart, dit onvoldoende is om te kunnen vaststellen dat u niet op volwaardige wijze kan deelnemen aan uw asielprocedure.

Bijgevolg kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhevige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980.

Uit de elementen die voorhanden zijn, blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland (map Landeninformatie – bron 1). Deze vaststelling wordt door u niet betwist (CGVS, p.6).

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de

Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigten van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een “bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid” moet worden bereikt, wat slechts het geval is “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid” [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén “zeer verregaande materiële deprivatie” teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigten van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkt zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigten [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken

d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaeglean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainlandgreece_en;

Uit bovenstaande informatie blijkt eveneens dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Er zijn NGO's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming. De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie **niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen** die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u **onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan**.

Uit de elementen in uw dossier, alsook uw verklaringen blijkt dat u na de toekenning van uw internationale beschermingsstatuut een Griekse ADET (geldig tot 11 oktober 2026) werd uitgereikt, alsook een Grieks paspoort (geldig tot 1 november 2028) (map Landeninformatie – bron 1).

U verklaart echter dat u niet langer over deze documenten beschikt. Zo verklaart u dat u na aankomst in België, daar deze documenten toch nutteloos zouden zijn, uw broer heeft gevraagd ze weg te gooien (CGVS, p.6). Het Commissariaat-Generaal wijst er vooreerst op dat dit 'verlies' alleen op uw eigen beweringen berust en dat u geen concreet bewijs levert waaruit blijkt dat u deze geldige verblijfsvergunning daadwerkelijk niet langer in uw bezit heeft. Er kan dan ook geen geloof gehecht worden aan uw verklaringen dat u niet meer over deze documenten zou beschikken. Aangezien uit uw volledige dossier duidelijk blijkt dat u in het bezit zou moeten zijn van een dergelijk document, volstaan loutere beweringen niet om het verlies en/of de vernietiging ervan vast te stellen.

Echter, zelfs indien er geloof zou worden gehecht aan uw verklaring dat u niet langer over uw Griekse ADET en paspoort beschikt, dan nog dient het volgende opgemerkt te worden.

Hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van specifieke moeilijkheden waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning bij terugkeer worden geconfronteerd, bevat deze objectieve informatie geen verwijzing naar soortgelijke problemen waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van de gedrukte verblijfsvergunning zouden worden geconfronteerd. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat **het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen** in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET). Hiervoor moet men zich naar een asielbureau begeven om het verlies van het document te melden en een verklaring van verlies te verkrijgen, die aan de politie moet worden overgelegd. De politie geeft de betrokkene een kennisgeving. Het Asielbureau moet van deze kennisgeving in kennis worden gesteld en ongeveer vier maanden na de kennisgeving neemt het een nieuwe beslissing over de afgifte van een verblijfsvergunning. Zodra de beslissing is genomen, moet een afspraak worden gemaakt bij het bevoegde politiebureau om de nieuwe gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen. De procedure is vergelijkbaar in geval van beschadigde documenten (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>; **Recognised Refugees**

Tevens blijkt uit uw administratief dossier duidelijk dat uw verblijfsvergunning nog niet verlopen is, u beweert alleen, in tempore suspecto en zonder het te bewijzen, dat uw gedrukte verblijfsvergunning vernietigd zou zijn. Hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van de specifieke moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben wanneer zij terugkeren, maakt deze objectieve informatie geen melding van soortgelijke problemen waarmee personen worden geconfronteerd die geen gedrukte verblijfsvergunning meer hebben. U zal dus niet met dezelfde moeilijkheden worden geconfronteerd als de begunstigden van internationale bescherming in Griekenland wiens verblijfsvergunning is verlopen en die naar die lidstaat moeten terugkeren.

Uit objectieve informatie blijkt ook dat het fysieke document pas ongeldig wordt nadat aangifte van diefstal of verlies naar behoren is gedaan, bij de politie in Griekenland (ibid.). Deze informatie geeft evenmin aanleiding om te vermoeden dat de ongeldigheid van een gedrukte ADET, in het kader van een procedure die tot doel heeft een identiek document te vervangen, zou leiden tot de opschorting of intrekking van het verblijfsrecht of andere rechten die aan dit document zijn verbonden. Bijgevolg zou u, **zelfs indien zou moeten worden geconcludeerd dat u niet langer in het bezit bent van uw gedrukte verblijfsvergunning, niet worden geconfronteerd met de moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die niet langer over een geldige verblijfsvergunning beschikken.**

U verklaart tevens in het bezit te zijn geweest van een AMKA (CGVS, p.9). Met betrekking tot het sociale zekerheidsnummer (AMKA) merkt het Commissariaat-generaal op dat uit objectieve informatie ook blijkt dat het pas wordt gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt (AIDA/ECRE, Country Report: Greece. Update 2023, juni 2024, blz. 248: "According to the latest JMD F80320/109864/14.12.2023, the Social Security Number (AMKA) is deactivated a day after the residence permit **expires**"). Uit de objectieve informatie blijkt duidelijk dat het AMKA de dag na het verstrijken van de verblijfsvergunning wordt gedeactiveerd omdat de Griekse wet bepaalt dat het AMKA wordt gedeactiveerd in geval van illegaal verblijf op Grieks grondgebied (ibid., blz. 278: "Specifically as regards deactivation due to non-legal residence in the country, [deactivation] shall automatically take place on the day following the expiry of validity of the residence title, in the absence of renewal, extension or withdrawal of the status of international or temporary protection"). Het is dus het verlopen van de geldigheid van de verblijfsvergunning die belangrijk is, niet het verlopen van de gedrukte verblijfsvergunning. Als uw verblijfsvergunning niet voor 11 oktober 2026 verloopt, is uw AMKA ook tot die datum geldig.

Met betrekking tot uw AFM stelt u niet meer te weten of u over een AFM beschikte (CGVS, p.8). Wat het fiscaal registratienummer (AFM) betreft, herinnert het Commissariaat-generaal eraan dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socioeconomic rights, RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op: https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>). In de praktijk worden de gegevens van begunstigden die al stappen hadden ondernomen om een AFM te verkrijgen tijdens hun procedure en deze ook hadden verkregen, niet automatisch bijgewerkt door de autoriteiten nadat zij bescherming hebben gekregen. Het is dus aan de begunstigde om een afspraak te maken bij het bevoegde belastingkantoor (DOY) om deze update te laten uitvoeren, op voorwaarde dat zij in het bezit zijn van een geldig ADET en hun woonadres kunnen aantonen (zie: Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).

Begunstigden die als asielzoeker geen AFM hebben verkregen, volgen een afzonderlijke procedure en worden doorverwezen naar de DOY. In dat geval wordt hen een geldig ADET of een geldig DADP gevraagd. Uit de objectieve informatie blijkt dat er geen problemen zijn bij de uitvoering van deze procedure (ibid.; en Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>).

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van huisvesting en werk, voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

Vooreerst dient opgemerkt te worden dat het feit dat u korte tijd na de toekenning van uw beschermingsstatus vertrokken bent, niet getuigt van een oprechte intentie om een duurzaam bestaan in de andere lidstaat uit te bouwen. Zo bent u amper twee en een halve maand na het verkrijgen van uw beschermingsstatuut (op 12 oktober 2023) al uit Griekenland weggegaan. Dit toont aan dat u geen oprechte poging deed u om u te integreren in het land dat u bescherming verleende. Deze indruk wordt bevestigd door uw verklaring dat u nooit de intentie had om in Griekenland te blijven (CGVS, p.6-7).

Uit de elementen in het dossier blijkt dat u bovendien geen significante kwetsbaarheid heeft die een (negatieve) impact heeft op uw zelfredzaamheid.

Het CGVS is bijgevolg van oordeel dat het **risico om in een toestand terecht te komen die in strijd is met artikel 3 EVRM in wezen afhangt van de middelen, autonomie en zelfredzaamheid van de betrokkene om zelf diens rechten uit te oefenen en in diens levensonderhoud te (kunnen) voorzien.**

U bent voldoende **autonoom en zelfredzaam** om zich bij terugkeer naar Griekenland te behelpen. Dat blijkt uit de vaststellingen dat u in staat was uw reis van Gaza naar Griekenland te regelen, u voorts in Griekenland te behelpen, al dan niet met bijstand van een advocaat, er te werken, u vervolgens in staat bleek uw reis naar België te organiseren, alsook hier in België te werken. U genoot hierbij de nodige (financiële) bijstand van familieleden (CGVS, p. 6-10) Uit niets blijkt dat u in Griekenland geen leven zou kunnen opbouwen.

Uit uw verklaringen blijkt meer specifiek dat u gewerkt heeft in Griekenland, meer bepaald in de olijvenpluk, en dat u er eveneens huisvesting genoot. Uit objectieve informatie blijkt bovendien dat mensen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. **Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten**, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; **Greece Refugee Info**, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is (Ibidem). Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem).

In dit geval heeft u uw aanvraag om internationale bescherming na 31 december 2020 ingediend en heeft u nog steeds een geldige verblijfsvergunning (ADET). Daarom moet worden opgemerkt dat u, toen u in Griekenland was als verzoeker, een fiscaal registratienummer had waarmee u toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het Commissariaat-generaal is daarom van mening dat u bepaalde stappen hebt kunnen ondernemen om werk te vinden en in uw levensonderhoud te voorzien. Als begunstigde van internationale bescherming werd u een ADET verleend. U moest vervolgens een afspraak maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van uw AFM bij te werken (Cfr. **Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights** p. 20-21, gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).

De vaststelling dat u ergens heen bent gegaan om uw AFM in orde te brengen doch niet weet of u over een AFM beschikte wijst er nogmaals op dat bijzonder weinig interesse had in het zetten van de nodige stappen om uw rechten als begunstigde om internationale bescherming te doen gelden. Voorts blijkt nergens uit uw verklaringen dat u beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen. Het komt nochtans u als statushouder toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland u bieden terdege te gebruiken, hetgeen u allerminst aantoonde.

Bovenstaande geldt onverminderd voor de problemen die u aanhaalt met een restauranteigenaar waarbij u verbleef, alsook met dronken personen die u op straat zouden hebben aangevallen. Nog terzijde geschoven

dat dit problemen van gemeenrechtelijke aard zijn, die zich bovendien overal kunnen voordoen, verklaart u dat u geen aangifte heeft gedaan van deze incidenten, daar u niet wist waar u dit moest doen. Het CGVS herhaalt dat het u toekomt u te informeren en de nodige stappen te zetten om de bescherming die u werd verleend in te roepen en uw rechten te doen gelden (CGVS, p.9-10).

Volledigheidshalve dient erop te worden gewezen dat het loutere feit dat u een familielid bent van een begunstigde van internationale bescherming in België, in casu uw broer OMRAN, Kifah Nizar Toma (CG 21/25367 ; O.V. 9.335.663) die op 6 juni 2023 door het CGVS werd erkend als vluchteling, géénszins automatisch tot gevolg heeft dat de bevoegde Belgische instanties ertoe gehouden zijn om u een internationale beschermingsstatus te verlenen. Elk verzoek om internationale bescherming dient integendeel op individuele basis te worden beoordeeld, waarbij rekening wordt gehouden met de persoon van de verzoeker evenals de specifieke gegevens eigen aan het dossier op het ogenblik van de beslissing aangaande het verzoek om internationale bescherming, in het bijzonder het gegeven dat uw verzoek als niet-ontvankelijk kan worden verklaard omdat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, en u niet op concrete en individuele wijze hebt aangetoond dat deze bescherming niet effectief zou zijn.

Noch de Conventie van Genève, noch de Europese regelgeving, noch de Belgische wetgeving verplichten de Belgische asielinstanties om op hun beurt een internationale beschermingsstatus toe te kennen aan een familielid van een begunstigde van internationale bescherming louter op basis van zijn familieband met deze persoon.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

Het door u neergelegde document, zijnde een UNRWA-registratie, kan niet leiden tot een andere oordeelsvorming. Uit dit document kan niet blijken dat de u door Griekenland verleende bescherming onvoldoende effectief zou zijn.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Palestina/Gaza."

2. Over de rechtspleging

De commissaris-generaal is niet verschenen en heeft zich ook niet laten vertegenwoordigen ter terechtzitting. Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet bepaalt als volgt: *"Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf."*

Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet houdt niet in dat de Raad op grond van de afwezigheid van de commissaris-generaal ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en de verzoeker te erkennen als vluchteling of hem de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nr. 227.364; RvS 13 mei 2014, nr. 227.365).

3. Het verzochtschrift

3.1. In een enig middel haalt verzoeker de schending aan van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (hierna: 'EVRM'), artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: 'Handvest'), artikel 57/6, §3 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: 'Vreemdelingenwet'), artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van de beginselen van behoorlijk bestuur, namelijk het

zorgvuldigheidsbeginsel, de redelijke termijn, het vertrouwensbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

3.2. Verzoeker gaat eerst in op de termijn waarbinnen de bestreden beslissing genomen had moeten worden. Deze termijn werd namelijk niet gehonoreerd door de commissaris-generaal waardoor volgens hem een beslissing tot niet-ontvankelijkheid van het verzoek om internationale bescherming niet meer genomen kan worden op grond van artikel 57/6, § 3, 3° van de Vreemdelingenwet. Er wordt door de commissaris-generaal in de bestreden beslissing nergens uiteengezet waarom de wettelijk vereiste termijn niet kon worden gerespecteerd. Verzoeker verwijst in deze context naar het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel. Verder gaat verzoeker ook nog in op de uitdrukkelijke motiveringsplicht omdat deze volgens hem geschonden is omdat er nergens in de beslissing uiteengezet wordt waarom de wettelijk vereiste termijn niet kon worden gerespecteerd.

Verzoeker gaat ook in op het feit dat het persoonlijk onderhoud niet in het Nederlands verlopen is en dat dit afgenomen werd door een medewerker van de EUAA. Dit houdt een miskenning van artikel 51/4, § 1 van de Vreemdelingenwet in. Het onderzoek van het verzoek om internationale bescherming dient in dit geval in het Nederlands te gebeuren. De taalwetgeving is in België van openbare orde en er kan bijgevolg niet van afgeweken worden. Dat het persoonlijk onderhoud niet in het Nederlands gebeurde of genotuleerd werd, is strijdig met de wet op het taalgebruik en bijgevolg nietig. Bovendien vormt dit ook een inbreuk op artikel 57/5 *quater* van de Vreemdelingenwet. De notities van het persoonlijk onderhoud die ter beschikking gesteld worden van de Raad, de raadsman en het CGVS zijn duidelijk niet de schriftelijke notulering van de ambtenaar die het verhoor afneemt aangezien deze *in casu* twee keer vertaald werden. Er was een tussenkomst van een tolk, maar uit niets blijkt tussen welke talen er getolkt werd. De *protection officer* was het Nederlands niet machtig en verzoeker stelt zich bovendien vragen bij de wettelijke grondslag van een verhoor door iemand die géén lid is van het CGVS. Hij weet niet welke nationaliteit de ondervrager van de EUAA heeft. Hij vreest dat deze de Griekse nationaliteit had, wat een bijkomend probleem met zich mee brengt, nu zijn verzoek om internationale bescherming een zekere kritiek inhoudt tegenover de Griekse autoriteiten. Indien de ondervrager effectief de Griekse nationaliteit heeft, is deze mogelijk niet objectief geweest. Dat verzoeker ook alle voorbehoud maakt wat betreft de accuraatheid van het verslag. Bovendien moet vastgesteld worden dat het administratief dossier niet volledig is aangezien niet alle versies van de notities aanwezig zijn in het dossier waardoor verificatie niet mogelijk is. De onafhankelijkheid van het CGVS komt in het gedrang en dit is een miskenning van artikel 57/2 van de Vreemdelingenwet. Verzoeker meent verder dat de EUAA niet valt onder de noemer 'andere instantie' en trekt bovendien in twijfel of de persoon die het persoonlijk onderhoud afgenomen heeft wel over het juiste diploma of de nodige competenties beschikt. Het persoonlijk onderhoud is volgens verzoeker niet wettig verlopen en is bijgevolg nietig. Hij concludeert dat het persoonlijk onderhoud niet werd afgenomen door een ambtenaar zoals wettelijk bepaald, dat het niet werd afgenomen in de taal voorzien door de wet en dat het bijgevolg problematisch verliep.

Vervolgens trekt verzoeker de actualiteit van zijn beschermingsstatus in Griekenland in twijfel en stelt dat de bewijslast hiervan bij de commissaris-generaal rust. Hij erkende enkel dat hij tijdens zijn verblijf in Griekenland kon beschikken over een verblijfsstatuut, waaruit de actualiteit van zijn bescherming niet kan blijken. Het onderzoek van de commissaris-generaal is niet afdoende. Zelfs indien hij in het verleden een beschermingsstatus had, toont dit de actualiteit ervan niet aan. Verzoeker verliet Griekenland op 29 december 2023. Hij woont sindsdien niet meer in Griekenland. De verkregen bescherming kan ingetrokken of beëindigd worden door de Griekse autoriteiten.

Daarna doet verzoeker een theoretische uiteenzetting over de inhoud van 'een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie' onder verwijzing naar internationale rechtspraak. De commissaris-generaal kan zich niet onttrekken aan zijn verplichting om objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens te verzamelen omtrent de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de betrokken lidstaat. Verzoeker wijst erop dat hij geen bescherming tegen refoulement geniet in Griekenland en dat hij bij terugkeer een risico loopt op onmenselijke en vernederende behandeling. Hij wijst op het gebrek aan huisvesting, werkgelegenheid, onderwijs, ondersteuning en medische bijstand en verwijst naar zijn reeds afgelegde verklaringen. Het was voor hem niet mogelijk om een menswaardig bestaan uit te bouwen in Griekenland en er kan niet van hem verwacht worden dat hij terugkeert. Verzoeker werd formeel erkend als vluchteling, maar hij werd in Griekenland geconfronteerd met systematische tekortkomingen in de uitoefening van zijn fundamentele rechten. De commissaris-generaal past enkel een abstracte en theoretische redenering toe en herleidt de moeilijkheden van verzoeker tot louter gemeenrechtelijke en socio-economische problemen die Griekse onderdanen ook zouden kunnen kennen. Nochtans heeft verzoeker uiteengezet dat hij in uiterst preciaire omstandigheden leefde. Hij moest fysiek zwaar werk doen in de olijvenpluk, zonder zekerheid over loon en was afhankelijk van tijdelijke logies bij een restauranteigenaar. Hij werd geconfronteerd met agressie en had een totaal gebrek aan een sociaal netwerk. Bovendien wordt door de commissaris-generaal niet onderzocht hoe de feitelijke praktijk eruitziet voor statushouders die, na het land te hebben verlaten, zonder documenten in Griekenland terugkomen en opnieuw hun weg moeten vinden in het administratieve doolhof. Bovendien miskent de commissaris-generaal de specifieke

kwetsbaarheid die voortvloeit uit de identiteit van verzoeker als Palestijn uit Gaza. Het argument van de commissaris-generaal dat verzoeker voldoende autonoom en zelfredzaam zou zijn omdat hij erin geslaagd is om van Gaza naar Griekenland en van Griekenland naar België te reizen en in beide landen tijdelijk te werken, kan niet overtuigen. Dit zijn overlevingsstrategieën. Het feit dat verzoeker erin slaagt om in België wel te werken en een woonadres te hebben, toont vooral aan dat hij hier wel toegang heeft tot ondersteuning (zijn broer is hier erkend) en dat hij zijn rechten hier wel effectief kan uitoefenen. Ten slotte dient het onderstreept te worden, wat de commissaris-generaal ook zelf erkent, dat Griekenland kampt met structurele problemen inzake toegang tot basisvoorzieningen en documenten voor statushouders. Verzoeker vreest dat hij bij een terugkeer zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Verzoeker verwijst nog uitgebreid naar verschillende bronnen met betrekking tot de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland, waaruit blijkt dat de situatie voor hen steeds moeilijker geworden is op vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten. Hij gaat ook in op de moeilijkheden in het kader van het hernieuwen van de Griekse verblijfsvergunning en het verkrijgen van een actieve AMKA, alsook dat een AMKA niet enkel gedeactiveerd wordt bij het verlopen van de verblijfsvergunning, maar ook wanneer het wettelijk verblijf in Griekenland onderbroken wordt.

3.3. Verzoeker besluit dat er in zijn individueel geval sprake is van een risico op schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Hij vraagt in hoofdbeide om de beslissing te vernietigen zodat er bijkomende onderzoeksmaatregelen bevolen kunnen worden. In subsidiaire orde vraagt hij hem de vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming toe te kennen.

3.4. Verzoeker voegt volgende documenten toe aan het verzoekschrift:

1. Bestreden beslissing van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen;
2. Juridische tweedelijnsbijstand;
3. Brief van 19 november 2025 naar het CGVS : *"Inaccurate and misleading information in CEDOCA Country of Origin Information Focus: GREECE, Assistance to Migrants report, published 25th July 2025"*.

4. De aanvullende nota's

4.1. De commissaris-generaal legt een aanvullende nota van 21 april 2026 neer waarbij in toepassing van artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen ter kennis worden gebracht:

- *"COI Focus. GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail"*, gepubliceerd door Cedoca op 13 februari 2026 (internetlink);
- *"COI Focus. GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA"*, gepubliceerd door Cedoca 31 maart 2026 (internetlink);
- *"COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior"*, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025 (internetlink);
- *"Country Report: Greece. Update 2024"*, gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 (internetlink);
- Pressemitteilung nr. 30/2025 van 16.04.2025, Bundesverwaltungsgericht, beschikbaar op <https://www.bverwg.de/de/pm/2025/30> en Jugement BVerwG 1 C 18.24, Bundesverwaltungsgericht, van 16.04.2025, beschikbaar op <https://www.bverwg.de/de/160425U1C18.24.0>;
- Pressemitteilung, Verwaltungsgerichtshof Kassel, van 2.09.2024, beschikbaar op <https://verwaltungsgerichtsbarkeit.hessen.de/presse/regelmaessig-kein-erneutes-asylverfahren-in-deutschland-nach-schutzgewaehrung-in-griechenland>;
- Bundesverfassungsgericht, beslissing van 1 april 2025 – 2BvR 1425/24 beschikbaar op https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2025/04/rk20250401_2bvr142524.html?nn=68112, samenvatting beschikbaar op <https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2025/bvg25-035.html?nn=68112>;
- Bundesverwaltungsgericht, arrest D-2590/2025, van 11 september 2025, beschikbaar op: https://www.bvger.ch/media-releases/370101ae-ae1-4906-af90-e64e187487bb/en/d-2590-2025_web.pdf.

4.2. De verzoeker legt een aanvullende nota van 29 april 2026 neer waarbij in toepassing van artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen ter kennis worden gebracht:

- *"Country Report: Greece. Update 2024"*, gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 (internetlink);
- RSA, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2025 (internetlink);
- *"No support for refugees returned to Greece"* gepubliceerd door RSA d.d. 20 maart 2025 (internetlink);
- *"Recognised refugees statistics in Greece: first half of 2025"* gepubliceerd door RSA d.d. 30 september 2025 (internetlink);
- *"UNRWA Situation Report #108 on the situation in the Gaza Strip and the West Bank, including East Jerusalem"* gepubliceerd door UNRWA d.d. 21 mei 2024 (internetlink);

- “UNRWA seeks \$1.2 billion to meet urgent needs in Gaza and the West Bank” gepubliceerd door UN op 24 april 2024 (internetlink);
- “What is UNRWA and why is it important for Palestinians?” gepubliceerd door Al Jazeera op 1 februari 2024 (internetlink);
- “‘Very, very toxic’: The risk of asbestos in Gaza’s rubble” gepubliceerd door BBC op 25 april 2025 (internetlink);
- “Israel has committed genocide in the Gaza Strip, UN Commission finds” gepubliceerd door OHCHR 16 september 2025 (internetlink);
- “VN-commissie bestempelt oorlog in Gaza als genocide: ‘Berekende daden om volk te vernietigen” gepubliceerd door De Tijd (internetlink);
- “Le Hamas exécute en pleine rue des “collaborateurs” d’Israël” gepubliceerd door 7sur7 op 14 oktober 2025 (internetlink);
- “Dans la bande de Gaza, le cessez-le-feu déjà au bord de la rupture” gepubliceerd door Le Figaro op 20 oktober 2025 (internetlink);
- “‘everything is gone’: Gazans return home to find devastation and little hope” gepubliceerd door The New York Times op 19 oktober 2025 (internetlink);
- “More food reaches Gaza, but it’s still not enough” gepubliceerd door The New York Times op 28 oktober 2025 (internetlink);
- “Israeli strikes in Gaza kill at least 100, local health officials say” gepubliceerd door The New York Times op 29 oktober 2025 (internetlink);
- “Israel-Gaza live updates: Israel attacks Beirut, targets Hezbollah chief of staff” gepubliceerd door msn op 23 november 2025 (internetlink);
- “La crise à Gaza s’aggrave malgré le cessez-le-feu, alerte l’ONU” gepubliceerd door African Perceptions op 12 januari 2026 (internetlink);
- “L’ONU et la crise au Proche-Orient” gepubliceerd door Nations Unies op 12 januari 2026 (internetlink);
- “UNRWA Commissioner-General: International law is being openly ignored” gepubliceerd door UNRWA op 18 maart 2026;
- RSA, “Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”, april 2026 (internetlink);
- Brief gestuurd naar confrater LAHAYE door de RSA - Me Minos MOUZOURAKIS, Advocaat en Legal and Advocacy Officer binnen de Refugee Support Aegen (RSA), dd. 16.01.2026;
- Europese Commissie, brief aan de staatssecretaris, Ares(2023)8268343, 04 december 2023.

5. Beoordeling

5.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, Parl.St. Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutive kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal. In toepassing van de Richtlijn 2011/95/EU, moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om “een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie” te voorzien in de zin van artikel 46 van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna: de Procedurerichtlijn). Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1 van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten van een volledig en ex nunc-onderzoek van zowel de juridische als de feitelijke gronden, zoals deze voortvloeien uit artikel 46, § 3 van de Richtlijn 2013/32/EU.

5.2. Verzoeker meent dat artikel 51/4 § 1 van de Vreemdelingenwet geschonden is omdat het verhoor niet in het Nederlands verliep en werd afgenomen door een dossierbehandelaar als “*behandelend ambtenaar van het EUAA*”.

De Raad duidt er vooreerst op dat artikel 51/4 van de Vreemdelingenwet de taal aanwijst die het bestuur moet gebruiken bij het opstellen van de dossierstukken en bij het nemen van zijn beslissing. Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat de taal van de procedure waarin het onderzoek is gevoerd het Nederlands is. De notities van het persoonlijk onderhoud die zich in het administratief dossier bevinden, zijn opgesteld in het Nederlands, de proceduretaal. De omstandigheid dat deze notities vertaald zijn uit het Engels doet hieraan geen afbreuk. Het in het Engels opgestelde transcript bevindt zich eveneens in het

administratief dossier. Er blijkt niet en verzoeker toont ook niet aan dat de notities van het persoonlijk onderhoud in het Nederlands geen getrouwe vertaling zouden zijn van de in het Engels opgestelde notities van het persoonlijk onderhoud. Ook de bestreden beslissing is genomen in het Nederlands. Artikel 51/4 van de Vreemdelingenwet is dus correct toegepast. Uit vaste rechtspraak van de Raad van State blijkt dat uit artikel 51/4 van de Vreemdelingenwet niet kan worden afgeleid dat de tolk die de verklaringen van de verzoeker om internationale bescherming vertaalt, dit rechtstreeks moet doen in de taal van de procedure, noch dat de taal van het onderzoek uitsluitend het Nederlands moet zijn (RvS 6 januari 2003, nr. 114.257 en RvS 9 maart 2004, nr. 128.986). Artikel 51/4 van de Vreemdelingenwet legt geen verplichting inzake taalgebruik op aan de ambtenaar en de tolk tijdens het persoonlijk onderhoud. Dat het persoonlijk onderhoud in een andere taal dan de proceduretaal werd afgenomen en dat de EUAA ambtenaar die het persoonlijk onderhoud heeft afgenomen het Nederlands niet machtig is, brengt geen schending van artikel 51/4 van de Vreemdelingenwet met zich mee.

De Raad wijst er in de eerste plaats op dat artikel 57/5ter van de Vreemdelingenwet het CGVS de mogelijkheid biedt om personeel van een andere instantie tijdelijk in te schakelen voor het afnemen van het persoonlijk onderhoud.

Artikel 57/5ter, § 1 van de Vreemdelingenwet luidt als volgt:

“De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen roept de verzoeker minstens eenmaal op voor een persoonlijk onderhoud over de inhoud van zijn verzoek om internationale bescherming.

De omstandigheden waarin het persoonlijk onderhoud plaatsvindt, worden bepaald door de Koning.

Wanneer een groot aantal vreemdelingen tegelijk om internationale bescherming verzoekt, waardoor het voor de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen in de praktijk onmogelijk is om tijdig het in het eerste lid bedoelde onderhoud af te nemen, kan de minister met instemming van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen beslissen om het personeel van een andere instantie tijdelijk in te schakelen voor het afnemen van dit onderhoud. In dergelijke gevallen krijgt het personeel van die andere instantie vooraf de relevante opleidingen zoals door de Koning bepaald voor het personeel van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.”

Deze bepaling beoogt de omzetting van artikel 14 van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) (hierna: de Procedurerichtlijn).

De voorbereidende werken bij het wetsontwerp tot wijziging van de Vreemdelingenwet en van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen bepaalt in dit verband wat volgt:

“Het organiseren van een persoonlijk onderhoud door de Commissaris-generaal waarbij elke verzoeker minstens eenmaal de kans krijgt de inhoud van zijn verzoek om internationale bescherming toe te lichten is een praktijk die reeds jarenlang wordt toegepast op het CGVS. Deze praktijk werd reeds vastgelegd in het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen. Gezien het persoonlijk onderhoud als een fundamenteel beginsel en waarborg geldt in de behandelingsprocedure van een verzoek om internationale bescherming is het aangewezen het principe van het persoonlijk onderhoud eveneens op te nemen in de wet.

De omstandigheden waarin het persoonlijk onderhoud plaatsvindt, worden bepaald bij koninklijk besluit, zoals nu reeds het geval is in het hogervermelde koninklijk besluit van 11 juli 2003.

Het derde lid voorziet de mogelijkheid om bij situaties van een groot aantal gelijktijdige verzoeken, het personeel van een andere instantie tijdelijk in te schakelen voor het afnemen van het persoonlijk onderhoud over de inhoud van het verzoek. Het blijft echter in eerste instantie wel de bedoeling om bij een toegenomen werklast (ten gevolge van een groot aantal gelijktijdige verzoeken) bijkomend personeel aan te werven voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en bijkomende middelen hiervoor toe te kennen.

Nu al stelt de minister aan het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen het personeel en de middelen ter beschikking die nodig zijn voor het vervullen van hun opdracht (op basis van artikel 57/25 van de wet) en zijn er verschillende mogelijkheden om het personeelskader van het Commissariaat-generaal al dan niet tijdelijk te versterken via detacheringen van ambtenaren vanuit andere overheidsdiensten (Koninklijk besluit van 15 januari 2007 betreffende de mobiliteit van de statutaire ambtenaren in het federaal administratief openbaar ambt) of door interne mobiliteit binnen de FOD Binnenlandse zaken.

Deze nieuwe bepaling laat echter toe om ook personeel van een andere instantie – dus zonder dat zij voor het Commissariaat-generaal werken – in te schakelen voor het afnemen van het gehoor ingeval van een groot aantal gelijktijdige verzoeken. Het gehoor dient te gebeuren conform de voor het Commissariaat-generaal geldende procedureregels.

De minister kan dergelijke beslissing enkel nemen mits instemming van de Commissaris-generaal. De Europese Commissie dient in overeenstemming met artikel 49 van richtlijn 2013/32/EU over deze uitzonderlijke maatregel te worden ingelicht.

Er kan in de eerste plaats gedacht worden aan het tijdelijk inschakelen van het personeel van de Dienst Vreemdelingenzaken dat verantwoordelijk is voor de registratie van de asielaanvraag en de verklaring en de vragenlijst afneemt van de verzoeker.

Daarnaast zou ook het personeel van andere (overheids)instanties of experts van een asieldienst van een andere EU lidstaat kunnen worden ingeschakeld voor het afnemen van het persoonlijk onderhoud. Het kan ook gaan om experts aangesteld door EASO.

De Commissaris-generaal kan vervolgens zonder nieuw gehoor op basis van het dossier en het inhoudelijk gehoor afgenomen door het personeel van een andere instantie een beslissing nemen over het verzoek. Dit laat het Commissariaat-generaal toe om in dergelijke uitzonderlijke situatie van een groot aantal gelijktijdige verzoeken efficiënter te werken en garandeert de tijdige afhandeling van de asielprocedure. Het blijft voor het Commissariaat-generaal echter steeds mogelijk om ingeval van twijfel een bijkomend gehoor te organiseren. Een belangrijke voorwaarde voor de toepassing van deze bepaling is dat in dergelijke gevallen het personeel van die andere instantie vooraf de relevante opleidingen moet krijgen voor het afnemen van een persoonlijk onderhoud. Het gaat enerzijds om de opleidingen die onder meer de in artikel 6, lid 4, onder a) tot en met e) van Verordening nr. 439/2010 opgesomde elementen bevatten, zoals internationale mensenrechten en het acquis inzake asiel van de Unie, gesprekstechnieken, enz. en anderzijds algemene kennis betreffende problemen die de geschiktheid van de verzoeker om een onderhoud te hebben negatief kunnen beïnvloeden, zoals aanwijzingen dat de verzoeker mogelijk in het verleden gefolterd is. Deze opleidingen zijn identiek aan de opleidingen die conform artikel 4.3 van de richtlijn 2013/32/EU en verder bepaald bij koninklijk besluit minimaal voorzien moeten worden voor het personeel van de beslissingsautoriteit.

De tijdelijke inschakeling van personeel van een andere instantie blijft beperkt tot het afnemen van het gehoor. De inhoudelijke beoordeling van het verzoek, namelijk het opstellen van de ontwerpbeslissingen en het superviseren van de ontwerpbeslissingen blijft de exclusieve bevoegdheid van het personeel van het Commissariaat-generaal dat bovendien houder dient te zijn van een diploma dat toegang geeft tot betrekkingen van niveau A van de Staat (artikel 2 koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen). Artikel 15.2 van de richtlijn 2013/32/EU en art. 13.1 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen stellen dat het gehoor plaatsvindt in zodanige omstandigheden dat een passende geheimhouding wordt gewaarborgd. Dit principe geldt eveneens als het gehoor wordt afgenomen door personeel van een andere instantie. Daarnaast stelt artikel 48 van de richtlijn 2013/32/EU dat de autoriteiten die uitvoering geven aan deze richtlijn ten aanzien van alle informatie welke zij tijdens hun werk verkrijgen, gebonden zijn door het vertrouwelijkheidsbeginsel zoals omschreven in de nationale wetgeving. Dit betreft het beroepsgeheim bepaald in artikel 57/27 van de Vreemdelingenwet.” (Parl.St. DOC 54, 2548/001, p. 92-96).

De omstandigheden waarin het persoonlijk onderhoud plaatsvindt, worden bepaald bij het koninklijk besluit van 11 juli 2003.

Artikel 3, § 2 van dit koninklijk besluit van 11 juli 2003 luidt, in verband met die opleidingen waarnaar wordt verwezen in voormeld artikel 57/5ter van de Vreemdelingenwet, als volgt:

“§ 2. Binnen het Commissariaat-generaal wordt een kennis- en leercentrum opgericht dat aan de ambtenaren een basisopleiding en voortgezette vorming geeft betreffende ondermeer de toepassing van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende het statuut van de vluchtelingen, [de Conventies betreffende de rechten van de mens] de Conventies betreffende de rechten van de mens die België binden evenals de andere beschermingsgronden die in de wet zijn voorzien. Hiertoe behoort een opleiding met betrekking tot het verhoren van asielzoekers en interculturele communicatie, evenals een basisinformatie over de specifieke behoeften van de kwetsbare groepen.”

Artikel 2 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 houdende de werking en de rechtspleging voor het commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen bepaalt: “De ambtenaren die de asielzoekers horen, de ontwerpbeslissingen opstellen en de ontwerpbeslissingen superviseren, dienen houder te zijn van een diploma dat toegang geeft tot [1] betrekkingen van niveau A]1 van de Staat [1 en de gepaste kennis te bezitten van de normen die van toepassing zijn op het gebied van het asiel- en vluchtelingenrecht]”. Hieruit volgt dat de ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor het horen van verzoekers om internationale bescherming, houder dienen te zijn van een diploma dat toegang geeft tot betrekkingen van niveau A van de Staat.

In het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, wordt met betrekking tot artikel 2 gesteld “Betrekkingen van niveau 1” wordt “betrekkingen van niveau A” zoals beschreven in het koninklijk besluit van 4 augustus 2004 betreffende de loopbaan van niveau A van het rijkspersoneel”.

In overeenstemming met voorgaande bepalingen, werd tussen België en het EUAA (The European Union Agency for Asylum) een operationeel plan overeengekomen *“Operational plan 2025-2026 agreed by the European Union Agency for Asylum and Belgium”*, dat geldig is van 1 januari 2025 tot 30 december 2026 en waarvan de weblink door de commissaris-generaal wordt bijgebracht in de verweernota. Hierin wordt gesteld dat de activiteiten van het EUAA in het kader van de operationele en technische bijstand zoals omschreven in principe onder het EU-recht vallen, aangevuld, waar nodig, met het nationale recht van de gastlidstaat. Dit omvat onder meer de veiligheid en beveiliging van de deelnemende personen en de middelen die worden ingezet voor de activiteiten van het EUAA.

Dit operationeel plan voorziet onder punt 1.4.4. (p. 18) in een gedragscode voor deskundigen in asielondersteuningsteams en licht toe dat deskundigen die deelnemen aan asielondersteuningsteams de hoogste normen moeten hanteren op het gebied van integriteit, ethisch gedrag, professionalisme en de eerbiediging en bevordering van de grondrechten en internationale bescherming. Bij het uitvoeren van hun ondersteunende taken mogen deskundigen niet discrimineren op grond van geslacht, ras, godsdienst, etnische afkomst, leeftijd of seksuele geaardheid. Van alle deskundigen wordt verwacht dat zij iedereen beleefd en respectvol behandelen en rekening houden met de aard van de legitieme activiteiten waarmee zij zich bezighouden. Om hun taken naar behoren te kunnen uitvoeren, dienen zij het algemeen belang te dienen en zich te onthouden van activiteiten die hun onafhankelijkheid en de behoorlijke uitvoering van hun taken zouden kunnen ondermijnen of in gevaar brengen. Tijdens de uitvoering van dit plan moeten alle deskundigen een nultolerantie-beleid hanteren ten aanzien van schendingen van de grondrechten. Deze verplichting is met name van belang bij de omgang met personen die internationale bescherming nodig hebben. Daartoe moeten deskundigen die deelnemen aan asielondersteuningsteams die in het kader van dit plan worden ingezet, zich houden aan en handelen in overeenstemming met de gedragscode van het EUAA voor deskundigen die deelnemen aan asielondersteuningsteams. Al deze deskundigen zullen worden verzocht om vóór hun inzet een verklaring van naleving van de gedragscode van het EUAA te ondertekenen. Deskundigen moeten het Agentschap onverwijld op de hoogte brengen, via de daarvoor bestemde meldingskanalen, wanneer zij redenen hebben om aan te nemen dat er een schending van de gedragscode van het EUAA heeft plaatsgevonden of op het punt staat plaats te vinden in het kader van de operationele en technische bijstand van het Agentschap.

Voorts bepaalt het voormeld operationeel plan, zoals ook aangestipt in het voormelde document ‘Duiding EUAA deskundigen’, dat overeenkomstig artikel 8, lid 6 en artikel 19, lid 4 van de EUAA-verordening de deskundigen die deelnemen aan asielondersteuningsteams een opleiding moeten volgen die betrekking heeft op hun taken en functies en die noodzakelijk is voor hun deelname aan de door het Bureau georganiseerde operationele activiteiten (p. 24).

In tegenstelling tot wat verzoeker voorhoudt, blijkt uit het geheel van voorgaande bevindingen dat artikel 57/5ter van de Vreemdelingenwet het toelaat om personeel van een andere instantie, waaronder ook deskundigen van het toenmalige EASO (nu het EUAA), tijdelijk in te schakelen voor het afnemen van het persoonlijk onderhoud.

Waar verzoeker stelt dat hij durft te betwijfelen of de EUAA-medewerker over de nodige officiële competenties beschikt om een verhoor af te nemen, gaat hij voorbij aan de inhoud van het voormelde document ‘Duiding EUAA deskundigen’ dat aan het administratief dossier werd toegevoegd. Hierin wordt met betrekking tot het opleidingsniveau van EU-medewerkers die op basis van het voormelde operationeel plan worden ingezet door de commissaris-generaal om verhoren af te nemen het volgende gesteld: *“De EUAA medewerkers worden opgeleid door het CGVS en het EUAA. Een van de aanwervingsvoorwaarden voor EUAA medewerkers die in België persoonlijke onderhoud afnemen, betreft het bezit van een universitair master diploma. Dit wordt nagegaan bij de aanwerving van de deskundigen. De rol van de EUAA medewerker is beperkt tot het afnemen van het persoonlijk onderhoud. Het opstellen en controleren van de ontwerpbeslissingen, blijkt de exclusieve bevoegdheid van de ambtenaren van het CGVS.”* Hieruit blijkt dat het bezit van een universitair masterdiploma één van de aanwervingsvoorwaarden is voor EUAA-medewerkers die in België persoonlijke onderhoud afnemen, zoals vereist door voormeld koninklijk besluit van 11 juli 2003 en dat dit wordt nagegaan bij de werving van de deskundigen. Verzoeker betwist op geen enkele wijze de inhoud van de door het CGVS verstrekte duiding. Verzoeker kan niet volstaan met het louter in twijfel trekken van de competenties van de EUAA-medewerker die het persoonlijk onderhoud heeft afgenomen zonder hiervan concrete indicaties naar voor te schuiven om aan te tonen dat de EUAA-medewerkers die in het kader van het operationeel plan in België de persoonlijke onderhoud afnemen, niet zouden beschikken over de vereiste competenties en niet zouden beschikken over een universitair diploma zoals wordt bevestigd in het voormelde document ‘Duiding EUAA deskundigen’.

Verzoeker stelt verder dat de EUAA-medewerker die het persoonlijk onderhoud afnam mogelijks de Griekse nationaliteit had en verwijst naar artikel 4, § 2 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking en de rechtspleging voor het CGVS. Dit artikel luidt als volgt:

“§2 Indien de ambtenaar tijdens het gehoor vaststelt dat er tussen de asielzoeker en hem een belangenconflict bestaat, wordt het gehoor stopgezet en dan stelt hij hier onmiddellijk de functionele overste van op de hoogte. Deze laatste onderzoekt het belangenconflict en wijst indien nodig het dossier aan een

andere ambtenaar toe.”. De rol van de EUAA-medewerker was beperkt tot het afnemen van het persoonlijk onderhoud van verzoeker. Nog daargelaten dat uit het administratief dossier niet kan blijken welke nationaliteit de EUAA-medewerker *in casu* heeft, heeft de EUAA-medewerker geen enkel belang bij de aard van de beslissing die het CGVS neemt, waardoor de Raad niet inziet hoe deze aangestelde EUAA-medewerker *in casu* niet objectief zou zijn geweest tijdens het afnemen van het persoonlijk onderhoud. De Raad ontwaart in de notities van het persoonlijk onderhoud geen elementen die hier anders over doen oordelen. Uit de stukken van het dossier kan aldus geen vooringenomenheid of enig gebrek aan objectiviteit worden afgeleid. Evenmin werd er door de advocaat van verzoeker enige opmerkingen in die zin gemaakt doorheen of aan het einde van het persoonlijk onderhoud. Evenmin werden er opmerkingen over het persoonlijk onderhoud doorgestuurd naar het CGVS na afloop van het persoonlijk onderhoud. Ook in het verzoekschrift worden geen concrete elementen vermeld waaruit zou kunnen blijken dat de EUAA-medewerker niet de vereiste objectiviteit en onpartijdigheid aan de dag zou hebben gelegd tijdens het persoonlijk onderhoud. De grief van verzoeker is niet gegrond.

Verder doen de EUAA-medewerkers beroep op een tolk die de verklaringen van de verzoeker om internationale bescherming in het Engels weergeeft. De notities worden vervolgens vertaald met behulp van DeepL Pro. Deze vertaling wordt nadien gereviseerd door het CGVS. Wat de betrouwbaarheid van de vertalingen betreft, kan erop gewezen worden dat de door DeepL Pro geproduceerde documenten worden gecontroleerd door een dossierbehandelaar van het CGVS, zoals aangegeven op de notities van het persoonlijk onderhoud. Zowel de notities in het Engels als de notities in het Nederlands bevinden zich in het administratief dossier, in tegenstelling tot wat de verzoeker in zijn verzoekschrift poneert.

Verzoeker brengt met zijn theoretisch en hypothetisch betoog in het verzoekschrift geen valabele elementen aan zodat hij geen afbreuk kan doen aan voorgaande omstandige vaststellingen.

5.3. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Uit het administratief dossier blijkt dat verzoeker een verzoek om internationale bescherming indiende in Griekenland op 4 oktober 2023, dat hij als vluchteling werd erkend op 12 oktober 2023 en dat hem een verblijfsvergunning werd uitgereikt die geldig is tot 11 oktober 2026 en een reisdocument geldig tot 1 november 2028 (AD, landeninformatie, stuk 1).

Bijgevolg is voldoende aangetoond, zoals terecht vastgesteld in de bestreden beslissing, dat verzoeker reeds internationale bescherming geniet in een andere EU lidstaat, met name Griekenland.

Er zijn geen gegevens waaruit blijkt dat verzoeker deze beschermingsstatus niet meer zou genieten. De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale bescherming(ssatus) in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet rust bij de commissaris-generaal. Eens hieraan is voldaan, wat *in casu* het geval is, komt het toe aan de verzoeker die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, om persoonlijk aan te tonen dat hij niet (meer) op deze bescherming kan rekenen. Uit de bepalingen van de Kwalificatierichtlijn volgt dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning, die in de tijd beperkt kan zijn en hernieuwbaar en de toegekende internationale beschermingsstatus, die slechts in een beperkt aantal gevallen kan worden beëindigd, herroepen of ingetrokken. Door in het verzoekschrift louter hypothetisch te stellen dat Griekenland haar status kan intrekken, toont hij niet concreet aan dat hij heden niet langer over een beschermingsstatus zou beschikken.

Bijgevolg wordt *in casu* vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU.

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

5.4. Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke

keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

5.5. Verzoeker verklaart niet te kunnen terugkeren naar Griekenland omdat hij bij een terugkeer weer verloren zou zijn en opnieuw op straat zou belanden omdat hij daar geen steun heeft.

5.6. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

Beide partijen leggen verschillende rapporten voor van gespecialiseerde instellingen of organisaties die de actuele situatie van statushouders in Griekenland onderzoeken, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde rechten en voordelen waarop zij als statushouders aanspraak maken (onder meer m.b.t. werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied wordt hierin belicht en besproken.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (“Communication on the status of migration management in mainland Greece”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU en die hen toegang

verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg, en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale voorzieningen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform ‘Taxisnet’ (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en verlengen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals toegang tot gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot toekenning van een ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot toekenning van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 8-24; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Fiscaal registratienummer (AFM)

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek indienden en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming

indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM-nummer wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervullen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek indiende, zou in principe een AFM-nummer moeten hebben. Wanneer internationale bescherming wordt verleend, gaat deze AFM mee over naar de ADET.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken bij het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanvragen zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM-nummer aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte indienen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalst en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA-nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van

een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6 (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 34-39). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit onder meer één van de volgende documenten: een fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,.... Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een *“employment hiring certificate from an employer”* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”* van september 2024 worden ook de termen *“intentieverklaring van een werkgever”* en *“werkgeversverklaring”* gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geüpload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geüpload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c) van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van de verordening is voldaan (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 39; *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267; COI Focus Grèce, Activation de l'AMKA ert accès au marché du travail, 13 februari 2026 en vertaling van de AMKA wetgeving).

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84,40 euro voor volwassenen en 73, 60 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau van de Griekse politie een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, en pasfoto's voorleggen. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 24; Refugee.info Greece, *Travel Documents Greece*).

E. Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3; "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 4).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+), om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse NGO's of Griekse afdelingen van internationale NGO's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus "*the European way of life*", en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden, krijgen vier extra maandelijkse huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis*

Metanastón, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie van Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria:

- (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigen zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
- (ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresia Apascholis*, DYPA);
- (iii) registratietermijn: begunstigen moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigen zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. IOM heeft ook een Facebookpagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+ Helpline via Telegram. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) en de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 47; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).-

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigen van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van de IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. De IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, NGO's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027 ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens 5 jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het

HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-33, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 51-53; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 257-261). De Raad merkt op dat er weinig studies beschikbaar zijn over dakloosheid bij statushouders in Griekenland.

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang tot werk voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34 en *Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 38-39).

Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). Het verslag *"Feitenonderzoek"* stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 38).

In zijn antwoord per e-mail van 22 december 2025 op een vraag tot verduidelijking vanwege de commissaris-generaal, stelt het hoofd van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer. Volgens hem vereist de betrokken wetgeving niet dat de AMKA geactiveerd moet zijn aangezien dat niet mogelijk zou zijn voor personen die voor het eerst werken (CEDOCA, *"COI Focus, Grèce. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail"*, 13 février 2026). Daarnaast is voor een eerste tewerkstelling een registratie bij een zgn. e-EFKA vereist (nota over de AMKA wetgeving in Griekenland van 16 januari 2026). De Brief van de Europese Commissie waarnaar verwezen wordt in de aanvullende nota van verzoeker dateert van voor de inwerkingtreding van de nieuwe AMKA-verordening en deze toelichting door de Griekse asieladministratie. Pas sinds de inwerkingtreding van deze nieuwe wetgeving wordt de AMKA gedesactiveerd afgegeven (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 21).

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder is de registratie bij een zgn. e-EFKA nodig om een AMA te bekomen. Een AMA is een sociaal verzekeringsnummer voor werk / sociale afdrachten. Uit de landeninformatie blijkt dat indien een statushouder voor het eerst gaat werken, ook een AMA (National Insurance Number) vereist is. Deze ontvangt de statushouder na registratie bij het register van Insured Persons of the National Social Security Fund (ΕΦΚΑ / EFKA). Om een AMA te bekomen zijn volgens het Verslag Feitenonderzoek naar de situatie van statushouders in Griekenland de volgende documenten nodig: verblijfsvergunning, werkgeversverklaring (formulier E3), AFM, AMKA, adresbewijs, bankrekeningnummer (Verslag Feitenonderzoek naar de situatie van statushouders in Griekenland, p. 38). Refugee.Info vermeldt dezelfde vereiste documenten. Deze

recente bronnen maken geen melding van de vereiste van een geactiveerd AMKA-nummer om een AMA te bekomen of specifieke problemen van toegang tot EFKA voor statushouders. Waar RSA verwijst naar de brief van de Europese Commissie van december 2023 en de daarin opgesomde obstakels en problemen met betrekking tot de toegang tot e-EFKA's dient opnieuw te worden vastgesteld dat deze brief dateert van voor de nieuwe AMKA-verordening en de hoger vermelde toelichting, dat in de recente bronnen geen melding wordt gemaakt van dergelijke problemen en dat verzoeker geen informatie bijbrengt waaruit kan blijken dat deze problemen in 2026 nog actueel zouden zijn.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie kan nog worden gelezen:

"De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen.

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooiën die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" ("Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).*

G. Sociale voorzieningen

Wat de toegang tot sociale voorzieningen betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA, die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot sociale voorzieningen, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief

AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale voorzieningen krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit de richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van de richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies, heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie van de Europese Unie voor te leggen. Uit dit alles blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie, Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de Unierechtelijke normen te voldoen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-27; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 41-42; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Tot op heden ligt geen informatie voor met betrekking tot het eventuele inleiden van een zaak bij het Hof van Justitie. Minstens blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie Griekenland in mei 2025 nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de EU-normen te voldoen.

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. *‘cash assistance’*), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 41).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter

meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten – zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring en een AMKA, alsook een bankrekening hebben (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, April 2026, p. 43-44 ; *“Country Report: Greece. Update 2025”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigten die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen *“personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat”* (vrije vertaling, zie CEDOCA, *“COI Focus, Grèce. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA”*, 31 mars 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: *“(ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe”*).

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigten in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van April 2026, p. 56). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigten onder artikel 33, lid 2, onder c) van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

“(…)

ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op

elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)" (vrije vertaling, zie CEDOCA, "COI Focus, Grèce. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA", 31 mars 2026, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: "ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011").

In de voormelde COI Focus wordt gesteld dat de vereiste van een opschorting van een terugkeerbesluit niet van toepassing is op statushouders die een geldige verblijfsvergunning hebben of een certificaat van de aanvraag tot vernieuwing van hun internationale beschermingsstatuut, maar gaat in tegen de geciteerde vertaling volgens de welke een dergelijk document vereist is ongeacht of de statushouder in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning of een beslissing over de vernieuwing van de verblijfsvergunning of de uitkomst van een beroep ter zake afwacht. Zonder bijkomende bronnen die de in de COI Focus gehanteerde lezing bevestigen, kan voornoemde interpretatie niet zonder meer worden bijgetreden.

In deze stand van zaken blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel die nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet geheel verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, maar deze is beperkt tot enkel spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription"* (UNHCR Greece, *"Living In Greece – Access to healthcare"*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een NGO. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgseenheden of -centra (Refugee.info Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"* beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar Refugee.info Greece, *"Health insurance"* beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479>, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 21, 51).

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51, 67; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; *Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 59; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens ADET vervallen is, zich gesteld voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen. Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asiendienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; (*“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 12; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken, kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging via het versturen van een standaardformulier per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 11-12).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moet gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asiendienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt 5 dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *“Alkyoni II”*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asiendienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale voorzieningen en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een preciaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt, en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt

gemaakt, moet de Griekse asiendienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin verlengde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 17-18; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asiendiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming wier ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asiendienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 16-17; *Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 24).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder die zijn ADET wil verlengen, kan worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen, naast lange wachtermijnen.

De meest recente cijfergegevens inzake ADET-verlengingsaanvragen zijn terug te vinden in een bericht van RSA over *“Recognised refugees statistics in Greece: first half of 2025”* van 30 september 2025. Daaruit blijkt dat eind juni 2025 er 6 452 aanvragen voor verlenging van verblijfsvergunningen hangend waren. Daarvan waren 1 541 verlengingsaanvragen al meer dan een jaar in behandeling en 1048 al meer dan 6 maanden. Dit betekent dat 40% van de ADET-verlengingsaanvragen eind juni 2025 al meer dan zes maanden in behandeling waren. RSA baseert deze cijfers op antwoorden van de bevoegde Griekse ministeries in het kader van parlementaire vragen.

Deze cijfers liggen in de lijn van andere bronnen die bevestigen dat lange wachttijden blijven gelden voor de behandeling van ADET-verlengingsaanvragen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 8). Volgens de informatie op de website Refugee.info Greece, bijgewerkt op 8 april 2025, komen in de verlengingsprocedure veelvuldig aanzienlijke vertragingen voor die meer dan een jaar kunnen duren. Volgens de Griekse asiendienst zijn deze vertragingen te wijten aan een aanzienlijke administratieve werklast, aan ontbrekende informatie en fouten in de verlengingsaanvragen en de bijbehorende documenten, aan de herziening van het volledige dossier van de aanvrager, aan de noodzakelijke verificaties om te verzekeren dat er geen belemmeringen zijn voor de verlenging van de verblijfsvergunning (bijvoorbeeld wegens openbare orde en nationale veiligheid, lopende strafprocedures, enz.) en aan het feit dat verschillende andere overheden moeten worden geraadpleegd, waaronder de politie en het *“Ministry of Administrative Reconciliation”* (Refugee.info Greece *“How to renew your residence permit”* van 8 april 2025).

Volgens de informatie van de *Greek Council for Refugees* (GCR) zijn deze lange wachttijden ook te verklaren door een ernstig personeelstekort bij de bevoegde asiendienst voor statushouders (AAU, *Asylum Unit of International Protection Beneficiaries*). In een brief van 16 februari 2024 deelde de directeur van de Griekse asiendienst mee dat slechts 8 ambtenaren zich bogen over de behandeling van deze ADET-verlengingsaanvragen voor heel Griekenland. Volgens informatie die door de asiendiensten aan de RSA is verstrekt, waren op 11 februari 2025 slechts 13 van de 34 ambtenaren, die bij de AAU waren aangesteld, belast met het behandelen van de ADET-verlengingsaanvragen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 8-9).

Het geheel van deze gegevens getuigt van een zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel op aanvraag een attest van verlengingsaanvraag (*"attestation of application status"*, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236; *"certificate of submission of an application"*, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15; *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 22). Op aanvraag kunnen de statushouders ook een *"certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus"* of een *"certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming"* verkrijgen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15; *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 22). Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van deze attesten en certificaten. De huidige attesten van verlengingsaanvraag en de certificaten van beschermingsstatus, die drie tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende de wachttermijn, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale voorzieningen. In de oudere certificaten van beschermingsstatus werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere attesten van verlengingsaanvraag.

In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de attesten en certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15-16; *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 20-24; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

In het AIDA-rapport kan verder worden gelezen: *"Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries' Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314."* In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,...), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet in punt C. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet in punten B en F. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachttermijn niet over Griekse documenten kan beschikken, die bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan, evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een zo snel en soepel mogelijke integratie in Helios+ te garanderen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36-38; *Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 50; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 62; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Verder moeten personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de verlenging van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

5.7. Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd. Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland ernstig en moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten. Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende sociale uitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden kunnen terechtkomen.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt

om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde landeninformatie over de situatie van statushouders in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precare situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met “*alle gegevens van de zaak*” (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien.

Hierbij moet nog aan worden toegevoegd dat, wat deze individuele omstandigheden verder betreft, de recente wetwijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstrekt deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld, alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

5.7.1. Uit de algemene informatie die voorligt, blijkt dat verblijfsvergunningen voor personen met de vluchtelingenstatus drie jaar geldig zijn (AIDA, “*Country Report Greece. Update 2024*”, september 2025, p. 235). Hierboven werd er reeds op gewezen dat verzoekers verblijfsvergunning in Griekenland nog geldig is tot en met 11 oktober 2026.

Het verstrijken van de geldigheid van deze verblijfstitel blijkt nergens uit en wordt door verzoeker niet aangetoond. Het loutere feit dat hij niet langer over zijn fysieke verblijfsvergunning zou beschikken omdat hij gevraagd heeft aan zijn broer om deze weg te gooien, doet hieraan geen afbreuk (NPO, p. 6). Daargelaten de geloofwaardigheid van dergelijke verklaring, maakt hij geenszins aannemelijk dat hij geen duplicaat van zijn verblijfsvergunning kan bekomen in Griekenland. Uit de landeninformatie blijkt weliswaar dat het bekomen van een duplicaat van de verblijfsvergunning enige tijd in beslag kan nemen, en dat hiervoor een aantal stappen moeten worden ondernomen maar er blijkt niet dat personen wiens verblijfsvergunning nog geldig is maar die niet langer over de gedrukte verblijfsvergunning beschikken *a priori* in een situatie van materiële deprivatie verkeren en verzoeker toont in zijn individuele omstandigheden ook niet aan dat dit bij hem het geval zal zijn, gelet op wat hierna wordt vastgesteld met betrekking tot zijn zelfredzaamheid en middelen en de afwezigheid van een bijzondere kwetsbaarheid in de zin van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie. Ook waar verzoeker betoogt dat hij in afwachting van de verlenging van zijn ADET die in oktober 2026 afloopt, het risico loopt om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie te belanden, maakt hij dit om dezelfde redenen niet concreet aannemelijk.

Tijdens het persoonlijk onderhoud verklaart verzoeker niet te weten of hij een AFM had. Hij zou dit hebben willen aanvragen, maar kon niet duidelijk maken wat hij wilde. Ze zouden hem gezegd hebben dat hij

hiervoor eerst naar een school moest gaan (NPO, p. 8-9). Er dient te worden vastgesteld dat verzoeker zijn verzoek om internationale bescherming in Griekenland indiende op 4 oktober 2023 en dat zijn ADET geldig is tot 11 oktober 2026. Uit de beschikbare landeninformatie blijkt, zoals reeds aangehaald dat verzoekers die na 31 december 2020 in Griekenland een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals hier het geval is, automatisch een AFM nummer krijgen toegewezen, waarvan de gegevens na de toekenning van internationale bescherming moeten geactualiseerd worden en dat het AFM-nummer pas na het verstrijken van de geldigheidsduur van de ADET gedeactiveerd wordt. Er kan dus worden aangenomen dat verzoeker over een geldige AFM beschikt, minstens dat hem een AFM werd toegekend die niet gedeactiveerd wordt voor 11 oktober 2026, in tegenstelling tot wat verzoeker tijdens het persoonlijk onderhoud en in het verzoekschrift verklaart. Verzoeker maakt verder ook niet concreet aannemelijk dat hij niet in staat zou geweest zijn om de gegevens van zijn AFM nummer te actualiseren, nadat hij als vluchteling werd erkend.

Voorts dient, zoals hierboven reeds aangegeven, na de toekenning van een beschermingsstatus in Griekenland, de statushouder de omzetting van zijn voorlopige sociale zekerheidsnummer in een AMKA aan te vragen en de AMKA laten activeren. Uit de verklaringen van verzoeker blijkt dat hij in Griekenland over een AMKA beschikte (NPO, p. 9). Er kan niet blijken dat verzoeker verhinderd werd om de nodige stappen te zetten om een actieve AMKA te verkrijgen. Waar verzoeker betoogt dat voor de activering van de AMKA een geldig adres en een bewijs van werk of studies nodig is, werd hierboven reeds gewezen op het feit dat een intentieverklaring van een werkgever volstaat, dat het voorleggen van een geldige ADET volstaat als bewijs van wettig verblijf en dat het bewijs van verblijf in het land onder meer kan bestaan uit een huurovereenkomst. Bovendien kan opnieuw herhaald worden dat verzoeker tijdens het persoonlijk onderhoud verklaarde over een AMKA te beschikken in Griekenland en dat zijn ADET nog geldig is. Zelfs indien hij niet over een actieve AMKA zou beschikken, blijkt niet dat het voor verzoeker onmogelijk zou zijn de nodige documenten voor te leggen nodig voor de activering van de AMKA en evenmin dat hij de periode nodig om zijn AMKA te bekomen en te activeren niet zou kunnen overbruggen zonder in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie te belanden, gelet op hetgeen hierna wordt uiteengezet in verband met verzoekers zelfredzaamheid en middelen.

5.7.2. Verder stelt de Raad vast dat verzoeker niet aannemelijk maakt dat bij hem sprake is van een bijzondere kwetsbaarheid als gevolg van actuele ernstige medische of psychologische of andere problemen die hem zouden verhinderen zijn rechten als statushouder met een verblijfsvergunning geldig tot 11 oktober 2026 en een AFM die niet voor die datum kan gedeactiveerd worden in Griekenland te doen gelden en de moeilijkheden waarmee hij mogelijk als terugkerende statushouder in afwachting van de eventuele activering van zijn AMKA, kan worden geconfronteerd, het hoofd te bieden. Tijdens het persoonlijk onderhoud verklaart verzoeker dat hij last heeft van jeuk als gevolg van een dermatologisch probleem en dat hij gestresseerd is door de oorlog in Gaza. Hierdoor is hij angstig, fysiek moe, kan hij zich niet concentreren en piekert hij (NPO, p. 3). Hij verklaart in België een behandeling te krijgen voor het dermatologisch probleem, wat een huidallergie zou zijn, en stelt dat het sindsdien beter gaat. Voor zijn mentale moeilijkheden heeft hij nog geen hulp gezocht. Hij verklaart dat wanneer hij zich depressief voelt, hij naar zijn broer of oom gaat om zich te laten omringen met familie. Hij legt verder geen medische of psychologische documenten neer. Uit het voorgaande kan niet worden afgeleid dat verzoeker kampt met problemen die dermate ernstig zijn dat hij niet in staat zou zijn om zijn rechten als statushouder in Griekenland te laten gelden of dat deze belangrijke gevolgen zouden hebben voor zijn zelfstandig functioneren. Uit zijn verklaringen blijkt dat hij in België tewerkgesteld was in een kippenbedrijf en dat hij erin geslaagd is om via zijn broer een verblijfplaats te regelen bij zijn huisbaas (NPO, p. 5). Er kan uit verzoekers verklaringen niet worden afgeleid dat hij niet in staat zou zijn om in zijn levensonderhoud te voorzien en dat hij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie van verregaande materiële deprivatie zal terechtkomen.

Hoewel kan aangenomen worden dat de huidige situatie in Gaza waar mogelijk nog familie, vrienden en kennissen (in erbarmelijke omstandigheden) verblijven een invloed heeft op het mentaal welzijn van verzoeker, volstaat het benadrukken van de huidige oorlogssituatie in Gaza niet om aan te tonen dat deze situatie dusdanige gevolgen heeft voor zijn psychisch welzijn of dat hij hierdoor dermate beïnvloed wordt dat bij hem sprake is van een bijzondere kwetsbaarheid die hem zou verhinderen de rechten te doen gelden die verbonden zijn aan zijn internationale beschermingsstatus toegekend in Griekenland of dat deze situatie als dusdanig belangrijke gevolgen zou hebben voor zijn zelfstandig functioneren. Dit blijkt nergens concreet uit en wordt niet op overtuigende wijze aangetoond.

Verzoekers algemene betoog in het verzoekschrift dat er geen medische of psychologische hulp en bijstand beschikbaar of toegankelijk is zonder actieve AMKA doet geen afbreuk aan het gegeven dat verzoeker actueel geen ernstige medische of psychologische problemen heeft, een nog geldige verblijfsvergunning heeft en verklaarde over een AMKA te beschikken. Bovendien blijkt uit bovenstaande analyse dat statushouders zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zijn van toegang tot gezondheidszorg, maar dat deze beperkt is tot spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat zij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaan ("Verslag feitenonderzoek" van september 2024, p. 49, 50-51). Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en

asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p.50).

Er kan niet blijken dat bij verzoeker actueel sprake is van ernstige medische of psychologische problemen die zijn vermogen om zijn rechten als statushouder met een ADET die geldig is tot 11 oktober 2026 en een AFM die pas na die datum kan gedeactiveerd worden, in Griekenland te doen gelden, heden dermate verminderen dat moet worden besloten dat hij wegens een bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest in geval van terugkeer naar dit land.

5.7.3. Verder herinnert de Raad eraan dat het aan de begunstigde van internationale bescherming toekomt om de nodige inspanningen te doen om zich te integreren in de samenleving waar hij/zij internationale bescherming heeft bekomen, door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren. Er kan van verzoeker verwacht worden dat hij de nodige procedures doorloopt en geduld uitoefent vooraleer hieromtrent conclusies te trekken. Zulke inspanningen kunnen evenwel geenszins blijken uit verzoekers verklaringen en handelswijze. Zo blijkt dat verzoeker in totaal slechts ongeveer drie maanden in Griekenland doorgebracht heeft (NPO, p. 7). Het is voor verzoeker op basis van dit eerder korte verblijf niet mogelijk om conclusies te trekken omtrent de mogelijkheden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid, gezondheidszorg of het aanbieden van taalcursussen in Griekenland. Bovendien verklaart verzoeker dat het steeds zijn doel was om naar België door te reizen en dat hij niet in Griekenland wilde blijven maar werd gedwongen om de procedure te doorlopen (NPO, p. 6-7). Verzoeker vindt zijn Griekse documenten daarnaast ook nutteloos en gebruikte ze enkel om mee te reizen (NPO, p. 6).

Hieruit kan geen intentie blijken om te proberen op duurzame wijze een bestaan op te bouwen in Griekenland na het verkrijgen van de vluchtelingenstatus in deze EU-lidstaat. Uit de verklaringen van verzoeker kan niet afgeleid worden dat hij ernstige pogingen ondernomen heeft om zich in Griekenland te vestigen.

Verzoeker verklaart op algemene wijze in het verzoekschrift dat hij veel moeite gedaan heeft om in Griekenland werk en huisvesting te vinden en de taal te leren, maar slaagt er niet in om dit concreet aan te tonen. Hij zou twintig dagen op een olijfboomgaard gewerkt hebben, waar hij 20 euro per dag verdiende en waar hij onderdak kreeg in een houten kamer. Wanneer hem gevraagd wordt of hij geprobeerd heeft om iets anders te vinden, verklaart verzoeker dat hij niets anders kon vinden omdat hij de taal niet sprak. Hij zou naar winkeliers in Athene gegaan zijn om werk te vragen, maar die stuurden hem weg omdat hij de taal niet sprak. Wanneer hem vervolgens gevraagd wordt of hij zich ingeschreven heeft bij DYPA, de Griekse openbare dienst voor arbeidsvoorziening, stelt hij daar niet langsgedaan te zijn omdat hij niet wist dat deze dienst bestond. Hij stelt verder ook rondgelopen te hebben, maar niets gevonden te hebben waar hij steun kon vragen (NPO, p. 7-8). Verzoeker toont echter niet concreet aan welke stappen hij ondernomen heeft om de ondersteuning van de Griekse overheid of andere hulporganisaties in te roepen. Uit verzoekers verklaringen kan niet blijken dat hij niet in de mogelijkheden was om de AMKA waarover hij volgens zijn verklaringen beschikt, te activeren. Verzoeker toont ook niet aan dat hij daar niet toe in staat zou zijn in geval van terugkeer naar Griekenland als statushouder met een ADET geldig tot 11 oktober 2026 en een AFM die niet voor die datum gedeactiveerd wordt. Er kan niet blijken dat verzoeker als statushouder met een geldige verblijfsvergunning ernstige pogingen ondernomen heeft om een job te vinden op de reguliere arbeidsmarkt door de nodige stappen te zetten en bijvoorbeeld een beroep te doen op de diensten van de Griekse overheid voor arbeidsbemiddeling, of zich te wenden tot interimkantoren om werk te vinden.

Zoals hoger reeds werd vastgesteld, maakt verzoeker geen ernstige medische of psychologische problemen aannemelijk die zijn mogelijkheden om werk te zoeken en te vinden in Griekenland in belangrijke mate zouden ondermijnen. Hetzelfde geldt voor zijn zoektocht naar huisvesting. Uit de verklaringen van verzoeker blijkt dat hij onderdak kreeg in de opslagruimte van een restaurant en vervolgens in een houten kamer op de olijfboomgaard (NPO, p. 7). De laatste twee dagen in Athene bracht hij door op straat (NPO, p. 7-8). Uit de verklaringen van verzoeker kan echter niet afgeleid worden dat hij alle redelijkerwijze van hem te verwachten stappen gezet heeft om in Griekenland huisvesting te vinden en hij maakt dit ook niet aannemelijk. Bovendien verklaart verzoeker simpelweg geen gebruik gemaakt te hebben van zijn ADET (NPO, p. 7). Hij stelt zonder meer dat hij in Griekenland geen ondersteuning kreeg, maar maakt niet concreet aannemelijk dat hij ondersteuning gezocht heeft. Verder blijkt uit de verklaringen van verzoeker dat de kennis van de Griekse taal belangrijk was om zich te kunnen integreren in de Griekse samenleving. Hij verklaart echter geen Grieks geleerd te hebben en stelt opnieuw zonder meer dat hij geen ondersteuning kreeg. Wanneer hem gevraagd wordt of hij gezocht heeft naar gratis taalcursussen, antwoordt hij enkel vaag dat niets in Griekenland gratis is (NPO, p. 8). Hieruit kan echter niet blijken dat hij ernstige pogingen ondernomen heeft om de Griekse taal te leren. Verder blijkt uit de landeninformatie dat het Griekse Ministerie van Migratie en Asiel verschillende integratieprogramma's met het oog op integratie van statushouders ontwierp die worden uitgevoerd door partners, zoals internationale organisaties (onder andere IOM) en ngo's en dat deze diensten onder meer taalcursussen aanbieden, cursussen gericht op de ontwikkeling van vaardigheden, en cursussen ter voorbereiding op een baan in Griekenland (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 42-44), maar ook dat de vraag het aanbod ruimschoots overschrijdt (AIDA, Country Report Greece. Update 2024, p. 263-264). Evenwel kan niet blijken dat verzoeker omwille van de onverschilligheid van de Griekse overheid geen toegang zou hebben tot taalonderwijs.

Uit de verklaringen van verzoeker blijkt ten slotte dat hij in Griekenland geen nood had aan medische zorgen en dus ook geen gezondheidszorg gezocht heeft (NPO, p. 9). Wel stelt hij opnieuw dat elke keer als hij hulp zocht, hem verteld werd dat hij de taal moest leren. Indien hij daarmee zou bedoelen dat hij toch toegang tot de gezondheidszorg gezocht zou hebben, dient te worden vastgesteld dat, ook al kan de taalbarrière volgens landeninformatie de toegang tot medische zorg bemoeilijken voor statushouders, uit de verklaringen van verzoeker niet blijkt dat hij verdere pogingen zou ondernomen hebben om medische verzorging te verkrijgen door bijvoorbeeld de hulp in te schakelen van een NGO. Uit zijn verklaringen kan niet worden afgeleid dat hij als statushouder met een geldige ADET, AFM en AMKA geen toegang zou hebben gehad tot medische zorg in Griekenland en evenmin dat hij geen toegang zou tot gezondheidszorg zou hebben in geval van terugkeer.

Er kan niet blijken dat verzoeker zich als statushouder in Griekenland door de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten, buiten zijn wil en persoonlijke keuze om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie bevond in de zin van de hoger geciteerde rechtspraak van het Hof van Justitie.

5.7.4. Voorts dient te worden vastgesteld dat verzoeker voldoende zelfredzaam moet worden geacht om de moeilijkheden waarmee hij als terugkerende statushouder wiens ADET en AFM nog geldig zijn tot 11 oktober 2026 en die over een AMKA beschikt in Griekenland zou kunnen geconfronteerd worden het hoofd te bieden, in afwachting van de (eventuele) activering van zijn AMKA. Hierover wordt in de bestreden beslissing op goede gronden als volgt gemotiveerd:

“U bent voldoende autonoom en zelfredzaam om zich bij terugkeer naar Griekenland te behelpen. Dat blijkt uit de vaststellingen dat u in staat was uw reis van Gaza naar Griekenland te regelen, u voorts in Griekenland te behelpen, al dan niet met bijstand van een advocaat, er te werken, u vervolgens in staat bleek uw reis naar België te organiseren, alsook hier in België te werken. U genoot hierbij de nodige (financiële) bijstand van familieleden (CGVS, p. 6-10) Uit niets blijkt dat u in Griekenland geen leven zou kunnen opbouwen.”

Bijkomend kan er nog op gewezen worden dat verzoeker er in Griekenland in slaagde om van Kos naar Athene te reizen, vervolgens naar Kreta en dan terug naar Athene alvorens door te reizen naar België (NPO, p. 7). Verzoeker woont niet langer in een opvangcentrum, heeft in België gewerkt en kon bijgevolg een inkomen verwerven. Verzoeker kan bovendien vanuit Griekenland contact houden met zijn familieleden die zich in België bevinden zodat hij nog steeds beroep kan doen op hun ondersteuning.

In tegenstelling tot wat verzoeker in het verzoekschrift betoogt, blijkt uit de aangehaalde elementen wel degelijk dat verzoeker zelfredzaamheid vertoont. Bovendien toont verzoeker, zoals hierboven reeds aangehaald, niet aan dat hij in Griekenland alle redelijkerwijze van hem te verwachten stappen gezet heeft om zich aldaar te integreren.

Er kan dan ook redelijkerwijze aangenomen worden dat verzoeker voldoende zelfredzaam is om de moeilijkheden waarmee hij als terugkerende statushouder met een ADET en AFM die nog geldig zijn tot 11 oktober 2026 en die over een AMKA beschikt, te overwinnen en de rechten verbonden aan zijn internationale beschermingsstatus te doen gelden.

5.7.5. Waar verzoeker in het verzoekschrift nog stelt dat de bestreden beslissing zijn moeilijkheden onterecht herleidt tot gemeenrechtelijke problemen, kan verwezen worden naar de bestreden beslissing die hieromtrent het volgende argumenteert:

“Bovenstaande geldt onverminderd voor de problemen die u aanhaalt met een restauranteigenaar waarbij u verbleef, alsook met dronken personen die u op straat zouden hebben aangevallen. Nog terzijde geschoven dat dit problemen van gemeenrechtelijke aard zijn, die zich bovendien overal kunnen voordoen, verklaart u dat u geen aangifte heeft gedaan van deze incidenten, daar u niet wist waar u dit moest doen. Het CGVS herhaalt dat het u toekomt u te informeren en de nodige stappen te zetten om de bescherming die u werd verleend in te roepen en uw rechten te doen gelden (CGVS, p.9-10).”

Het hoger genoemde vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden impliceert dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits verzoeker uiteraard de nodige stappen zet. Door in het verzoekschrift louter te verwijzen naar deze gebeurtenissen, slaagt verzoeker er niet in om de beoordeling van de bestreden beslissing in een ander daglicht te plaatsen.

Ten slotte kan de UNRWA kaart die door verzoeker werd neergelegd geen ander licht werpen op bovenstaande analyse. Deze UNRWA kaart heeft betrekking op zijn identiteit en afkomst uit Gaza, elementen die als dusdanig niet betwist worden maar die ook niet relevant zijn voor het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het verzoek om internationale bescherming aangezien zij geen verband houden met de voorzienbare levensomstandigheden van verzoeker in zijn hoedanigheid van statushouder in Griekenland, in geval van terugkeer naar deze lidstaat.

De verzoeker kan, gelet op de gedane vaststellingen, niet overtuigen dat er voor hem sprake is van buitengewone omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat hij, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, in

een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht zal komen. Hij maakt niet concreet aannemelijk dat hij daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in zijn elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat hij Griekenland heeft verlaten wegens een gegronde vrees voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag of een reëel risico op ernstige schade. Er zijn evenmin aanwijzingen dat de verzoeker verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. Verzoeker maakt zodoende niet op overtuigende wijze aannemelijk dat zijn situatie kan worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak), noch dat hij zich niet langer onder de internationale bescherming die hem in Griekenland werd verleend, kan stellen. Verzoeker toont niet aan dat hij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU.

Waar verzoeker naar voor brengt in het verzoekschrift dat hij geen bescherming geniet tegen refoulement in Griekenland, dient er op gewezen dat hij niet aantoont dat hij heden niet meer over een internationale beschermingsstatus beschikt in Griekenland en ook niet aantoont dat de bescherming daar niet effectief is. Hij brengt geen elementen bij waaruit zou kunnen blijken dat hij bij een terugkeer naar Griekenland geen bescherming zou genieten tegen refoulement en teruggestuurd zou worden naar zijn regio van herkomst.

Gelet op het voorgaande, kan worden aangenomen dat de grondrechten van verzoeker als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland worden geëerbiedigd, dat hij bij machte is om zijn rechten aldaar te doen gelden en uit te oefenen en dat de aldaar aanwezige autoriteiten in staat zijn om hem, bij eventuele problemen en op zijn verzoek, een effectieve en gelijkwaardige bescherming en bijstand te bieden. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt niet weerlegd.

Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op de specifieke omstandigheden van verzoeker verhinderen. Zijn beschermingsverzoek dient dan ook op basis van die rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Nu het voorliggende beschermingsverzoek op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk dient te worden verklaard omdat verzoeker zich nog (redelijkerwijs) kan beroepen op zijn beschermingsstatus in Griekenland, moet bijgevolg geen inhoudelijk onderzoek worden gevoerd naar de materiële voorwaarden voor internationale bescherming voorzien in de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet.

In de mate dat verzoeker in het verzoekschrift en de aanvullende nota de situatie bespreekt in zijn land van gewoonlijk verblijf, met name Gaza, wijst de Raad erop dat aangezien verzoeker reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, de commissaris-generaal niet opnieuw diende te bepalen of hij nood heeft aan internationale bescherming. De beoordeling of de verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden dat de aan verzoeker toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Dit is *in casu* niet het geval.

6. Verzoeker klaagt nog aan dat de commissaris-generaal bij het nemen van de bestreden beslissing de in artikel 57/6, § 3, derde lid van de Vreemdelingenwet gestelde beslissingstermijn van vijftien werkdagen niet heeft gerespecteerd en dat nergens wordt uiteengezet waarom deze termijn niet werd gerespecteerd. Deze termijn van vijftien dagen is echter een termijn van orde. De Vreemdelingenwet voorziet geen sanctie indien deze termijn wordt overschreden. Evenmin wordt de commissaris-generaal opgelegd om in zijn beslissing op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet uitleg te vermelden waarom de vooropgestelde termijn niet werd nageleefd, noch kan uit het niet nemen van een beslissing niet-ontvankelijk verzoek binnen de door artikel 57/6, § 3, derde lid van de Vreemdelingenwet gestelde termijn worden afgeleid dat het verzoek wél ontvankelijk dient te worden verklaard, zoals verzoeker lijkt te suggereren in het verzoekschrift. Het overschrijden van deze termijn brengt geen verlies van bevoegdheid met zich mee (cf. RvS 4 oktober 2018, nr. 13.026 (c)). Dat deze termijn wordt overschreden, heeft aldus geenszins tot gevolg dat de commissaris-generaal niet (langer) bevoegd zou zijn om het ingediende verzoek om internationale bescherming op grond van voormelde bepaling niet-ontvankelijk te verklaren. Verzoeker maakt een schending van artikel 57/6 van de Vreemdelingenwet, van de redelijke termijn, van het vertrouwensbeginsel, van het rechtszekerheidsbeginsel dan ook niet aannemelijk.

Omtrent de aangevoerde schending van het zorgvuldigheidsbeginsel moet worden vastgesteld dat dit beginsel de commissaris-generaal verplicht zijn beslissingen zorgvuldig voor te bereiden en deze te steunen op een correcte feitenvinding. Uit het administratief dossier blijkt dat verzoeker werd gehoord op het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen. Tijdens dit persoonlijk onderhoud kreeg hij de mogelijkheid de redenen waarom hij zich niet langer meent te kunnen beroepen op de bescherming die werd verleend door Griekenland, uiteen te zetten en zijn argumenten kracht bij te zetten, kon hij nieuwe en/of aanvullende stukken neerleggen en heeft hij zich laten bijstaan door zijn advocaat, dit alles in aanwezigheid

van een tolk die het Arabisch machtig is. De commissaris-generaal heeft zich voor het nemen van de bestreden beslissing gesteund op alle gegevens van het administratief dossier, op objectieve informatie inzake de situatie van statushouders in Griekenland en op alle dienstige stukken. De commissaris-generaal heeft het beschermingsverzoek van verzoekende partij op een individuele wijze beoordeeld en zijn beslissing genomen met inachtneming van alle relevante feitelijke gegevens van de zaak. Een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel wordt niet aangetoond.

Evenmin kan de schending van het redelijkheidsbeginsel worden volgehouden aangezien de bestreden beslissing geenszins in kennelijke wanverhouding staat tot de motieven waarop zij is gebaseerd.

Met betrekking tot de door verzoeker ingeroepen schending van de formele, uitdrukkelijke motiveringsplicht merkt de Raad het volgende op. Artikel 3 van de wet van 29 juli 1991, dat onder meer stelt dat beslissingen met redenen omkleed moeten zijn, hebben tot doel de betrokkenen een zodanig inzicht in de motieven van de beslissingen te verschaffen, dat zij in staat zijn te weten of het zin heeft zich tegen die beslissingen te verweren met de middelen die het recht hen verschaft. Ze verplichten de overheid ertoe in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen en dit op een afdoende wijze. Het begrip "afdoende" impliceert dat de opgelegde motivering in rechte en in feite evenredig moet zijn aan het gewicht van de genomen beslissing. *In casu* dient te worden vastgesteld dat de bestreden beslissing zowel in rechte als in feite gemotiveerd is. Uit het betoog van de verzoeker blijkt dat hij de motieven van deze beslissing kent en begrijpt. Hij is er immers in geslaagd middelen aan te wenden die de deugdelijkheid van de opgegeven motieven betreffen. Het doel van de uitdrukkelijke motiveringsplicht is dus bereikt. Een schending van de formele motiveringsplicht wordt niet aangetoond.

Uit wat voorafgaat blijkt dat er geen essentiële elementen ontbreken waardoor de Raad niet over de grond van het beroep zou kunnen oordelen. Verzoeker heeft evenmin aangetoond dat er een substantiële onregelmatigheid aan de bestreden beslissing zou kleven in de zin van artikel 39/2, § 1, 2° van de Vreemdelingenwet. De Raad ziet geen redenen om de bestreden beslissing te vernietigen en de zaak terug te zenden naar de commissaris-generaal. De overige aangevoerde schendingen kunnen hier, gelet op het voorgaande, dan ook evenmin leiden tot een vernietiging van de bestreden beslissing.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op vier juni tweeduizend zesentwintig door:

K. POLLET, wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

V. SCHOENAERS, toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. SCHOENAERS

K. POLLET